

DỰ THẢO

Bài phát biểu của Bộ Kế hoạch và Đầu tư với vai trò chỉ đạo của Chính phủ

PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG: NHIỆM VỤ VÀ VAI TRÒ CỦA VIỆN NGHIÊN CỨU, TRƯỜNG ĐẠI HỌC VÀ CÁC BÊN LIÊN QUAN

Kính thưa Các quý vị khách quý đến từ các quốc gia trên thế giới, quý vị đại biểu, và quý thầy cô và các em sinh viên thân mến!

Tôi rất vinh dự được Thủ tướng Chính phủ giao tham dự và phát biểu trước Diễn đàn “Phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long tầm nhìn 2045 - năm 2022”, được tổ chức rất đặc biệt và long trọng tại Trường Đại học Cần Thơ ngày hôm nay.

Kính thưa các quý vị!

Như Quý vị đã biết, trong những năm qua, Đảng và Nhà nước luôn quan tâm đến phát triển bền vững Vùng Đồng bằng sông Cửu Long và đã có nhiều quyết sách và giải pháp để phát huy tiềm năng, lợi thế, tạo động lực phát triển kinh tế - xã hội của vùng như: Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 13 về phương hướng phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh ở vùng Đồng bằng sông Cửu Long đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; Chính phủ ban hành Nghị quyết số 120 về phát triển bền vững đồng bằng sông Cửu Long thích ứng với biến đổi khí hậu và Nghị quyết số 78 về Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 13 của Bộ Chính trị. Thủ tướng Chính phủ cũng đã ban hành Quyết định số 825 về việc thành lập và ban hành quy chế hoạt động của Hội đồng điều phối vùng Đồng bằng sông Cửu Long giai đoạn 2020-2025 và Chỉ thị số 08 về một số nhiệm vụ thúc đẩy phát triển nông nghiệp và nông thôn bền vững vùng đồng bằng sông Cửu Long, chủ động thích ứng biến đổi khí hậu.

Tại thành phố Cần Thơ ngày 21/06/2022 vừa qua, Chính phủ cũng đã tổ chức Hội nghị công bố Quyết định 287 về Quy hoạch vùng đồng bằng sông Cửu Long thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050. Trong đó đã xác định mục tiêu phát triển vùng Đồng bằng sông Cửu Long theo hướng bền vững, tăng trưởng xanh, thích ứng với biến đổi khí hậu, dựa trên ba trụ cột: kinh tế - xã hội - môi trường; chú trọng bảo vệ, tôn tạo và phát triển hệ sinh thái tự nhiên hướng tới một mô hình kinh tế xanh, lấy “con người” làm trung tâm và đã đặt ra một trong những giải pháp quan trọng là tiếp tục hoàn thiện thể chế, cơ chế chính sách tăng cường, khuyến khích thu hút sự tham gia của cộng đồng, tổ chức nghiên cứu, đào tạo để thực hiện thành công mục tiêu trong Quy hoạch đã đặt ra.

Chính vì vậy, Diễn đàn Phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long tầm nhìn 2045 - năm 2022 là một trong những phát kiến của Chính phủ và được trường Đại học Cần Thơ chủ trì nhằm mục tiêu tạo ra không gian cho các bên liên quan, từ các Trường, các viện, các tổ chức phát triển và doanh nghiệp trong và ngoài nước, cùng với cơ quan quản lý Nhà nước các cấp tham gia, trao đổi, chia sẻ và hợp tác nhằm đề xuất những phát kiến mới mang tính đột phá, những giải pháp căn bản và toàn diện hướng đến thực hiện thành công mục tiêu phát triển bền vững vùng đồng bằng sông Cửu Long.

Diễn đàn “Phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long tầm nhìn 2045 - năm 2022” là một trong những hành động cụ thể để thực hiện thành công Nghị quyết 13 của Bộ Chính trị về phương hướng phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng ĐBSCL và Quyết định số 287 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch vùng ĐBSCL thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050.

Kính thưa các quý vị!

Như chúng ta đã biết Đồng bằng sông Cửu Long là vùng có địa - chính trị quan trọng, nối kết đường hàng hải với khu vực Châu Á Thái Bình Dương và hành lang kinh tế với Tiểu vùng sông Mê Kông mở rộng; là vùng trọng điểm sản xuất lương thực và kinh tế nông nghiệp, đóng góp rất lớn vào đảm bảo an ninh lương thực và kim ngạch xuất khẩu nông thủy sản của quốc gia.

Tuy nhiên, Vùng đang và sẽ đối mặt với những thách thức lớn về biến đổi khí hậu, nước biển dâng, suy giảm dòng chảy và lưu lượng trầm tích của sông Mê Kông. Hiểm họa đó gây ra những bất lợi cho hệ sinh thái tự nhiên, sản xuất nông nghiệp, đời sống người dân và phát triển bền vững kinh tế - xã hội của vùng; từ đó, tác động không nhỏ đến sự phát triển bền vững của quốc gia.

Chính vì thế, Quy hoạch vùng giai đoạn 2021 – 2030, tầm nhìn đến năm 2050 là một bản quy hoạch mới với tầm nhìn dài hạn, tư duy mới, dựa trên một nguyên tắc rất cơ bản là **“phát triển thuận thiên”**; định hướng phát triển Vùng Đồng bằng sông Cửu Long bền vững theo hướng tăng trưởng xanh. Biến thách thức thành cơ hội; chuyển đổi mô hình tăng trưởng theo hướng gia tăng hiệu quả và giá trị, trong đó chú trọng phát huy có hiệu quả các nguồn lực về con người, khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo, phát triển công nghiệp và chuyển đổi số.

Với định hướng đó, tôi tin rằng vùng Đồng bằng sông Cửu Long sẽ vượt qua các thách thức; phát huy thế mạnh nội tại, chuyển hóa thách thức thành cơ hội phát triển và là tiền đề cần thiết để chuyển mình, phát triển đúng với tầm vóc trong giai đoạn mới.

Kính thưa các quý vị,

Để khai thác hiệu quả các tiền đề cho phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long, giáo dục và đào tạo có vai trò đặc biệt quan trọng.

Các bài học kinh nghiệm của các nước trên thế giới cho thấy giáo dục và đào tạo rất quan trọng trong việc không chỉ đào tạo nguồn nhân lực có trình độ chuyên môn cao, góp phần vào tăng trưởng kinh tế trong ngắn hạn mà còn là động lực phát triển dài hạn, bền vững. Mặt khác, giáo dục và đào tạo còn giữ vai trò gắn kết con người vào chu trình phát triển bền vững cộng đồng và xã hội.

Trường đại học, Viện nghiên cứu và cơ sở đào tạo nghề đóng vai trò quan trọng đối với mục tiêu phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long, cung cấp nguồn nhân lực, đào tạo ra những con người có năng lực làm việc ở các lĩnh vực trong nền kinh tế. Các viện, trường còn có những hoạt động nghiên cứu, chuyên gia khoa học công nghệ cho cộng đồng doanh nghiệp, địa phương, giữ vai trò nòng cốt trong hoạt động kết nối tri thức, kiến tạo tri thức, hình thành những tri thức mới thông qua nghiên cứu, giảng dạy để đóng góp vào quá trình phát triển của xã hội, qua đó không ngừng tạo ra những tác động tích cực đối với cộng đồng.

Vì vậy, Tôi đánh giá cao và nhiệt liệt hoan nghênh Trường Đại học Cần Thơ đi tiên phong trong sứ mạng của mình, khởi xướng Diễn đàn Phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long tầm nhìn 2045 để vùng đồng bằng sông Cửu Long là nơi **Đáng sống - Năng động - Thịnh vượng bền vững**.

Trường Đại học Cần Thơ được định vị là một Đại học nghiên cứu trong bản đồ các trường đại học trong nước và quốc tế; được chọn là nơi tổ chức Diễn đàn, với nhiệm vụ là mở ra những cơ hội trao đổi những xu thế phát triển tất yếu, những nguồn lực cho phát triển, những cơ hội và thách thức; đồng thời nhận dạng những điểm nghẽn đối với phát triển để thực hiện thành công mục tiêu phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long. Tôi kỳ vọng Trường Đại học Cần Thơ chắc chắn sẽ trở thành một mắt xích quan trọng không thể tách rời với sự phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long trong thời gian tới.

Kính thưa các quý vị!

Cùng với các Viện – Trường, sự đồng hành của cộng đồng doanh nghiệp, cơ quan quản lý Nhà nước và tổ chức phát triển Quốc tế là rất quan trọng. Mỗi tổ chức, cá nhân với chức năng và nhiệm vụ của mình có thể tham gia vào các hoạt động của Diễn đàn Phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long tầm nhìn 2045, đóng góp trực tiếp vào phát triển của Vùng.

Tôi đánh giá rất cao và thay mặt Chính phủ cảm ơn sự đóng góp của Chính phủ và Đại sứ quán các nước tại Việt Nam, và các Tổ chức quốc tế đã tài trợ vốn ODA và hỗ trợ kỹ thuật rất hiệu quả. Tôi cũng kêu gọi Chính phủ các nước và các Tổ chức quốc tế tiếp tục đồng hành và hỗ trợ trong thời gian tới.

Với tinh thần đó, tôi kêu gọi các lãnh đạo các tỉnh thành, viện trường, cộng đồng doanh nghiệp và Tổ chức Quốc tế, nhận thức đầy đủ mục tiêu phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long. Các mục tiêu này phải được lồng ghép, tích hợp hài hòa trong chiến lược phát triển của từng địa phương, từng đơn vị trong giai đoạn mới. Đồng thời, các hành động chiến lược của từng mục tiêu phải được cụ thể hóa bằng những chương trình, những hoạt động hàng ngày.

Tôi đề nghị thành phố Cần Thơ hợp tác với các Bộ/ngành, Trường Đại học Cần Thơ và các đơn vị liên quan, cần phối hợp sớm thành lập và vận hành hiệu quả Trung tâm khởi nghiệp, Đổi mới, Sáng tạo vùng để thúc đẩy phát triển kinh tế nông nghiệp và nông thôn vùng, cũng như quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa Đồng bằng Sông Cửu Long;

Đề nghị Bộ Giáo dục – Đào tạo, Bộ Khoa học – Công nghệ, Bộ Nông nghiệp – Phát triển Nông thôn, Bộ lao động Thương binh – Xã hội quan tâm, hỗ trợ phát triển Đại học Cần Thơ để thực hiện vai trò dẫn dắt và kết nối các Trường đại học, viện nghiên cứu và các trường đào tạo nghề cùng nhau hợp tác về sự phát triển của Vùng.

Trong giai đoạn sắp tới, tôi kính đề nghị các lãnh đạo các viện nghiên cứu, trường đại học trong vùng cần tăng cường các hoạt động hợp tác, xây dựng cơ chế đối thoại, tiến tới hình thành Hiệp hội các nhà lãnh đạo đại học vì một tương lai Đồng bằng sông Cửu Long bền vững. Theo đó, mỗi viện nghiên cứu, trường ở Đồng bằng sông Cửu Long cần có định hướng phát triển và những hành động chiến lược thiết thực gắn chặt với mục tiêu phát triển bền vững của vùng.

Đặc biệt, Trường Đại học Cần Thơ với sứ mệnh và nguồn lực mới, nhất là từ Dự án Nâng cấp trường Đại học Cần Thơ, cần giữ vai trò quan trọng trong quá trình thực hiện mục tiêu phát triển bền vững ĐBSCL. Trường Đại học Cần Thơ cần thể hiện vị thế là một trường đại học có tầm cỡ, có nguồn nhân lực và quy mô lớn; đồng thời, Trường phải thể hiện được vai trò kiến tạo tri thức, sản sinh công nghệ, kết nối, hội tụ, và chia sẻ nguồn lực để tạo ra giá trị cho xã hội thông qua các chương trình nghiên cứu, phát triển giúp giải quyết các vấn đề mà các địa phương và cộng đồng đặt ra.

Cuối cùng, tôi kêu gọi quý vị đến từ các quốc gia trên thế giới, lãnh đạo địa phương trong vùng, doanh nghiệp, nhà khoa học, các Viện – Trường chung tay, đóng góp trí tuệ và nguồn lực, đồng hành cùng Diễn đàn Phát triển bền vững Đồng bằng sông Cửu Long tầm nhìn 2045, nhằm góp phần thực hiện thành công mục tiêu phát triển hiện đại, nhanh và bền vững, toàn diện, sinh thái, văn minh, mang đậm bản sắc văn hóa sông nước vùng Đồng bằng sông Cửu Long như định hướng của Đảng và mục tiêu của Chính phủ đã đề ra.

Tôi chúc quý vị khách quốc tế, quý vị đại biểu, tập thể thầy cô giáo và học viên nhiều sức khỏe, trí tuệ, và thành công.